

Experiment 4. Bouw van een kano

Bouwer: Jeroen Berben *en Bas v.d. Wiel*

Plaats: Prehistorisch Openluchtmuseum Eindhoven

Tijd: 1992

Gereedschap: middelgrote en grote ijzeren bijl, een holle dissel, een houten hamer, een guts, een steekbeitel, een knots, schilmes, ijzeren en houten wiggen en een zelfgesmede diktemeter.

Boom: Verse populier van ongeveer 8 m lengte.

1. Als de boom net iets van de grond goed stevig ligt, wordt met wiggen en de houten hamer (de sleg) ongeveer 10 cm van de bovenkant van de boomstam met schors en al er af gespleten. 6 uur werk

2. Daarna is er nog een laag van 5 cm afgespleten. Inkepen maken om de 40 cm. 5 uur werk
3. Zijkant grof uitlijnen door inkeep om de 40 cm, en dan splijten. 4 uur werk
4. Zijkant glad uitlijnen 3,25 uur werk
5. Uithollen d.m.v. gehele blokken eruit te splijten, 12 cm diep 5,5 uur werk
6. Uithollen d.m.v. inkepen en stukjes eruit splijten, 7 cm diep 4,5 uur werk

7. Binnenzijde iets glad maken, bovenrand afwerken, binnenbodem grofweg ongeveer op diepte kappen met een holle dissel, 5 cm 4,25 uur werk

8. Achterkant doorhakken en in model krijgen 7,75 uur werk

9. Voorkant doorhakken en in model brengen 7,50 uur werk

10. Uithollen voor met bijl en dissel 3,25 uur werk

11. Uithollen achter met bijl en dissel 2,50 uur werk

12. Bodem aan buitenkant vlak maken 1,25 uur werk

13. Bodem aan de binnenkant afwerken 5,25 uur werken

14. Bodem aan buitenkant heeft een kiel van ongeveer 5 cm hoog. De bodem is ongeveer 10 cm dik. Hieronder wordt de dikte gemeten. 4 uur werk

15. Afwerken van de gehele schuine kant

2,50

uur werk

16. Afwerken van de kiel

,25 uur werk

17. Voorkant aan de buitenkant netjes afwerken

1 uur werk

18. Wand van binnenuit dunner maken. Boven ong. 4 cm dik, onder breder 6,50 uur

19. Achter en voor binnen netter

3 uur werk

20. Bovenrand vloeiend en netjes maken met bijl en schilmes

1,5 uur werk

21. Uitbuigen van de wanden door kokend water in de kano te gieten en dit op temperatuur te houden door hete stenen erin te gooien (het water was niet echt kokend). Met behulp van wiggen uitbuigen en twee balkjes erin plaatsen om terug krimpen tegen te gaan. Gedurende 2 uur heeft de kano blootgestaan aan het hete water en de wanden zijn (helaas) maar 2,5 cm uit elkaar gegaan.

2 vaste balkjes

2 hulpbalkjes om uit te buigen

Hete stenen worden in het water gegooid om dit kokend te krijgen 8 uur werk

22. Interen van de buitenkant met houtteer, waarbij de teer verwarmd is om het goed in te laten trekken. 4 uur werk

23. Extra . Het telkens omkeren van de kano 1 uur werk

24. Extra. Het insmeren met vet van de kopse kanten om uitdrogen en dus scheuren te voorkomen. 1 uur werk

TOTAAL: 93,25 uur werk

RESULTAAT: augustus 1992

Een zeer stabiele kano met een totale lengte van 6,92 meter

Verslag: Jeroen Berben

Goed onderhoud van de kano's:

1. Elke winter de kano's uit het water trekken
2. Liefst onder dak laten drogen
3. Elk jaar de onder- en zijanten behandelen met houtteer.

